…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

…ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй …овно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 29 (6219)
ФЕВРАЛИИН
11
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он.

Сэн 20 мүнгэн.

1951 оной февралиин 18-най воскресенье —РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха үдэр.
Һунгалтануудта бултадаа хабаадая!

Һунгалтада эмхидхэлэй-техническэ бэлэдхэлые амжалтатайгаар дүүргэхэ

…ералиин 18 — бүгэдэарадай …эртэ бурят-монгол арад угаа …олитическэ ба ажалай дэб…тэйгээр бэлэдхэжэ байна. …ССР-эй Верховно Соведтэ де…даар баллотировалагдаха зүб…өө советскэ арадай инаг …ь Сталинай үгэһэндэ зоригжо… республикын хүдэлмэришэд, …озно таряашад ба интеллиген… …жалайнгаа бүтээсые улам дээ…үүлнэ, түсэбһөө гадуур эрхим …рай продукци үйлэдбэрилжэ …дөө үгэнэ.

…ровоз бүтээгшэд, машина бү…эд, түмэрзамшад, шэлэй за…хид, мяханай комбинадай, …омбинадай ба Бурят-Монго… …усад промышленна предприя…дай хүдэлмэришэд сталинска …да жагсаад, ажалай баатар…ын гайхамшагта жэшээнүүдые …улна. Нүхэр Сталинда голосоо … агууехэ зол жаргалтай боло… Ленинэй ордента паровозо…ино заводой коллектив хүндэ…й вахтада жагсаад, ехэнүүд …алтануудые туйлана. Паровоз …гшэд январиингаа программые …эн дүүргээд, һунгалтын үдэр …тор хоёр һарынгаа түсэбые …рһоонь урид дүүргэхын түлөө …итэйгээр тэмсэжэ байна. Шэ…заводой олон мянган хүн зон… коллектив стахановскаар ажал…, Февралиин түрүүшын 10 хо… …соо шэлэй заводойхид түсэбһөө …ур 6 мянган квадратна метр …ын шэл үгөө. Һунгалтануудай …элдэ Улан-Удын түмэрзам…ай дунда дэлгэрһэн социалис…скэ мүрысөөн улам үргэдэнэ, …нистнуудай тоо улам олошор… Тэдэнэй дунда нүхэр Сарапуль…й бригада түрүү һуури эзэлнэ.

…еспубликын колхозно таряашад …дбэриин ехэхэн дэбжэлтэтэй… ажаллана. Малшад, полево… …, бригадирнууд, малай үбэл…гые эмхитэйгээр үнгэргэхын, …рай тарилгада эрхим һайнаар …дхэхын тулада улам эршэмтэй… хүдэлмэрилжэ байна, колхозно …ые бэхижүүлнэ.

…лэдбэриин дэбжэлтын туйлаг…тай нэгэн хамта ажалшадай …итическэ эдэбхи ургана.

…еспубликын һунгуулиин Участ… комиссинууд эршэмтэй… хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэнэй …инь һунгалтануудта бэлэдхэл …хэ эмхидхэлэй-техническэ …лмэриие дүүргэнхэй. Тэдэ …иссинууд голосованиин болохо …айрые заһабарилаа, уншалгын …хибүүдэй комнатонуудые, бу…үүдые, транспорт бэлэдхэжэ …гээ. Тэдэнэр болбол эмхидхэ… асуудалнуудһаа гадна, мүн …гшадые культурнаар хангаха …удалнуудые нарин һайнаар бо… … үзэнхэй. Иимэ участогуудай … Улан-Удэ городой Железно…жно районой һунгуулиин 49-… участок оролсоно. Эндэ ка…инуу, урнанууд түхеэрэгдэнхэй, …ха комнато, буфет бэлэдхэг…эй, һунгалтын болохо үдэр ко…иин хэхэ эмхидхэлэй хүдэлмэ… … түсэб зохёогдонхой. Һунгал…уудта эмхидхэлэй-техническэ …мэри мүн энэ районой һүн…иин 46-дахи участогта ба При…днэ районой һунгуулиин 25, 27, …хи участогуудта дүүргэгдэә. …менай аймагай һунгуулиин …хи участогууд һунгагшадые уг…ар бэлэн болонхой. Ажалша… хангахын тулада эндэ тусхай агитбригада байгуулагдаа. Тэрэнь һунгалтын болохо үдэр һонин концертнэ программа харуулха байна.

Зүгөөр, зарим Участково комиссинууд һунгалтануудта эмхидхэлэй-техническэ бэлэдхэл хэжэ дүүргээдүй. Иволгын, Сэлэнгын ба бусад аймагуудтахи һунгуулиин зарим участогууд энэ шухала хүдэлмэриие удаанаар ябуулна. Һунгуулиин комиссинуудай хүтэлбэрилэгшэд эмхидхэлэй бэлэдхэл дүүргэлгые унжагайруулжа, ехэхэн алдуу гаргана. Тэдэнэр болбол эдэ дутагдалнуудаа эгээл ойрын үдэрнүүдтэ усадхаха ёһотой.

Эмхидхэлэй-техническэ бэлэдхэл хадаа гүрэнэй засагай органуудта һунгаха һунгалтануудые амжалтатайгаар үнгэргэлгын гол шухала условинуудай нэгэниинь мүн. Эмхидхэлэй-техническэ бэлэдхэлэй зорилгонь гэхэдэ, Сталинска Конституцияар үгтэһэн нангин эрхэнүүдээ һунгагша бүхэнэй гүйсэд ашаглаха ябадал хангаха хэрэг болоно. Тиимэһээ энэ хүдэлмэриие эгээл богонихон болзорто дүүргэхэ гээшэ нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай болон һунгуулиин комиссинуудай шухала уялга мүн.

Голосовалха гэр байранууд, кабинанууд мүнөө сүм түхеэрэгдэнхэй байха, һунгуулиин урнанууд ба саарһа, карандаш бэлэдхэгдэнхэй байха, һунгалтын үдэр һунгуулиин комиссинуудай һаадгүй хүдэлмэри хангаха эмхидхэлэй-техническэ асуудалнууд нарин һайнаар бодомжологдон үзэгдэхэ ёһотой. Амарха ба үхибүүдэй комнатонууд, буфедүүдые участогууд дээрэ эмхидхэхэ тухай анхаралаа эртэнһээ табиха шухала. Мүн лекцинүүдые, хөөрэлдөөнүүдые һунгагшадай дунда үнгэргэхэ, тэдэндэ концертнүүд болон киносеанснуудые харуулха түсэб мүнөөнһөө табигданхай байха ёһотой. Үтэлһэн, үбшэн ба бусад һунгагшадта шухала анхарал хандуулха, тэдэниие мори унаагаар хангаха ябадал бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Һунгагшадай списогүүдые шалгалга гүйсэд дүүрэһэн байха ёһотойнь мэдээжэ.

Һунгалтын үдэр хэлхеэ холбоон һайнаар хүдэлмэрилхэ зэргэтэй. Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд ба тэдэндэ туһалхаар томилогдоһон комсомольско-залуушуулай эдэбхитэд февралиин 18-да хэлхеэ холбооной бүхы хэрэгсэлнүүдэй таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилхэ ябадал хангаха уялгатай.

Һунгалтануудта бэлэдхэлэй ехэ ба харюусалгатай хүдэлмэриие бэелүүлхэдэнь һунгуулиин комиссинуудта партийна, комсомольско, профсоюзна ба общественнэ организацинууд үдэр бүри туһалжа байха зэргэтэй.

Эмхидхэлэй-техническэ бэлэдхэлые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал хадаа РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудые эмхитэйгээр үнгэргэхэ арга нүхэсэл болохо байна. Һунгуулиин Участково комиссинууд энэ хүдэлмэриие заатагүй бэелүүлжэ, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө голосовалгада республикын бүхы һунгагшадай хабаадаха ябадал хангахань лабтай.

Агууехэ Сталин ажалай амжалтануудта зоригжуулна

Советскэ арадай ба бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй инаг вождь Иосиф Виссарионович Сталин БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта һунгуулиин № 16 Паровозо-бүтээлгын округто баллотировалагдахаар зүбшөөлөө үгэжэ, манай районой ажалшадта тон ехэ зол олгоһон байна. Агууехэ вождиин үнэн соратнигууд нүхэд Вячеслав Михайлович Молотов болон Георгий Максимилианович Маленков мүн лэ манай районой территори дээрэ оршодог һунгуулиин округуудһаа депутадуудаар һунгагдаха зүбшөөлөө үгэнхэй.

Митингнүүд ба суглаанууд дээрэ һунгагшад хадаа Ленин—Сталинай партитай нигта холбоо барисаатай байһанаа, инаг эсэгэ Сталинда халуунаар дурладагаа эли тодоор харуулна.

Нүхэр Сталинай анхарал оролдолгые бидэнэр үдэр бүхэндэ үзэнэбди. Урдань промышленна нэгэшье предприятиин байгаагүй газарта энэ анхаралай ашаар сталинска табанжэлнүүд соо хэдэн олон заводууд, тэрэ тоодо Ленинэй ордента паровозо-вагонно завод, машина бүтээлгын, механизированнэ шэлэй, судно заһабарилгын, мотор заһабарилгын, механическо-шудхалгын заводууд бодхоогдонхой. Мүн нютагай промышленностиин томо предприятинууд, кооперативна артельнүүд районодомнай байгуулагдаад, арад зониие үргэн хэрэгсэлэй эд товараар хангана. Манай районой промышленна предприятинууд һара бүхэндэ хэдэн миллион түхэригэй продукци бүтээн гаргана.

Культурна эмхи зургаанууд илангаяа түргөөр ургаһан байна. Урдань районоймнай территори дээрэ 100 һурагшадтай гансахан лэ 4 жэлэй һургуули байгаа юм. Мүнөө район доторнай машина бүтээлгын техникум, 14 дунда ба долоонжэлэй, 11 эхин һургуулинууд, хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын 5 һургуулинууд болон ажалай резервын 5 училищинууд ба һургуулинууд хүдэлмэрилнэ. Тус һургуулинуудта хамтадаа 13000 һурагшад һуралсажа байна.

Урдань байһан нэгэ больница ба амбулаториин орондо мүнөө больнично-поликлиническэ 5 нэгэдэлнүүд, медицинскэ ба эмнэлгын-профилактическа 16 бусад эмхи зургаанууд ажалшадай элүүр энхэ байдалые сахиха хэрэгтэ алба хэнэ. Мүн хүүгэдэй 17 садууд, 13 яслинууд ба һүнэй 3 кухнинууд бии болгогдонхой.

Сталинска табанжэлнүүдэй туршада район доторнай ПВЗ-гэй культурын ордон, хүдэлмэришэдэй 6 клубууд, 3 стадионууд, культурын ба амаралтын 2 парк болон бусад эмхи зургаанууд байгуулагданхай. Эдэ бүгэдэ хадаа советскэ хүнүүд тухай нүхэр Сталинай саг үргэлжын халуун анхаралай аша үрэ мүн гээшэ.

Промышленностиингаа ургахатай хамта предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай тоо хэдэн зуугаад дахин олошороо. Нютагай хүн зоной дундаһаа кадрнууд ургажа, үдэрһөө үдэртэ олошорно. Ленинэй ордента ПВЗ-дэ хэдэн зуун бурядууд хүдэлмэрилнэ. Модо болбосоруулгын цехын модошо дархан-стахановец нүхэр Цырендоржиев дайнай хойтохи табанжэл соо 10 жэлэй нормо дүүргэһэн, котельнэ цехын котельщик нүхэр Дондуков 1950 ондо 2 жэлэй нормо дүүргэһэн байна. Мүн инструментальна цехын фрезеровщица —стахановка Сандакова, зэд шудхалгын цехын инженер-технолог Басанова, паровозо-колесно цехын начальник Бурлов, шэрэм шудхалгын цехын начальник Вахрушкин ба бусад габьяата ажалаараа суурханхай.

Железнодорожно районой ажалшад РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэртэ угаа ехэ политическэ эдэбхитэйгээр бэлэдхэнэ. Һунгуулиин участогууд гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй. Хоёр мянга гаран агитаторнууд агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулна. Агууехэ Сталинай ударидалгаар, коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро дайнай хойтохи сталинска табанжэл соо советскэ гүрэнэй туйлаһан асари ехэ амжалтанууд тухай тэдэнэр һунгагшадта хөөрэжэ үгэнэ.

Районоймнай предприятинуудай 5 мянга гаран ажалшад агууехэ Сталинай нэрээр хүндэтэ вахтада жагсанхай. Тэдэнэр үдэр ерэхэ бүри үйлэдбэриин шэнэ, шэнэ амжалтануудые туйлана.

Үнгэрэгшэ жэлэй IV кварталай дүнгүүдээр Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлжэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан Тугта хүртэһэн Ленинэй ордента паровозо-вагонно заводой коллектив һунгалтануудай хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна. Тус завод январь һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээ.

Һунгуулиин № 12 Железнодорожно округто БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадаар баллотировалагдахые нүхэр Вячеслав Михайлович Молотовой зүбшөөлөө үгэһэндэ харюу болгон Улан-Удын узелай түмэрзамайхид баһал үйлэдбэриин үндэр амжалтануудые туйлана. Сагай уларилай бэрхэшээлнүүдтэй тэмсэн, тэдэнэр поезднуудые ябуулха хүдэлмэреэ улам һайжаруулаа. Паровозно депогой машинистнууд һунгалтын үдэр хүрэтэр хүндэ ашаатай 150 поезднуудые ябуулха уялга абаад, январь соо хүндэ ашаанай 368 поезднуудые ябуулжа, 102.833 тонно ашаа үлүүлэн шэрэһэн байна. Машинистнууд нүхэд Карнаков, Березкин, Здаров, Сарапульцев ба бусад түрүү ажалаараа суурхана.

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта баллотировалагдаха зүбшөөлөө нүхэр Георгий Максимилианович Маленковой үгэһэн һунгуулиин округтохи машина бүтээлгын заводой коллектив мүн лэ үйлэдбэриин үндэр бүтээсэнүүдые туйлана.

Механизированнэ шэлэй заводой коллектив 1951 оной түрүүшын хоёр һарын түсэбые февралиин 14-дэ дүүргэхэ уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлжэ байна. Валовой продукци гаргалгаар тус завод январиин түсэбые 121,7 процент, февралиин 7 үдэр соо үйлэдбэриингөө түсэбые 106,2 процент дүүргэһэн байна.

Железнодорожно райондохи һунгуулиин округуудһаа БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта баллотировалагдаха зүбшөөлөө арадай агууехэ багша нүхэр Сталинай ба тэрэнэй дүтын соратнигууд В. М. Молотовой, Г. М. Маленковой үгэлгэ хадаа манай районой ажалшадые ажалай шэнэ баатаршалгануудта зоригжуулаа. Бүгэдэарадай түрүүшын кандидат нүхэр Сталинда, тэрэнэй үнэн соратнигууд нүхэд Молотовто ба Маленковто өөһэдынгөө голосуудые үгэхэ болоһондоо манай районой ажалшад омогорхохол ёһоороо омогорхон, тон ехээр баярлана.

А. Череп, ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой секретарь.

Би зол жаргалтайб

Сталинска Конституциин наран доро зол жаргалтай ажаһуунаб. Намайе советскэ засаг хүмүүжүүлжэ, һургуулида һургажа, үндэр мэргэжэлтэй хүдэлмэришэн болгоо.

Эхэ ороной, багша Сталинайнгаа энэ халуун анхаралыень харюулхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлмэрилэгшэб. Мүнөө оломиллион советскэ залуушуултай хамта коммунизмын гэрэлтэ замаар урматай алхалжа ябахадаа эрдэм мэргэжэлээ улам дээшэлүүлхэ, арга шадабаряа дүүрэнээр хэрэглэжэ ажаллаха хэрэгтэй гэжэ һайса мэдэдэгби. Тиимэһээ өөрынгөө мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлхые, политическэ мэдэрэлээ баяжуулхые оролдоноб. Энэ хэрэгтэмни минии аха нүхэд ехээр туһална. БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта баллотировалагдаха зүбшөөлөө прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй хани, агууехэ багша нүхэр Сталинай үгэһэндэнь баясан, ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлнэб. Мүнөө үдэр бүхэндэ нормоёо 150—170 процент дүүргэнэб. Энэ туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, саашадаа ажалайнгаа бүтээсые бүри дээшэлүүлхэб. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые ажалай бүри ехэ амжалтаар угтаха зорилго урдаа табинхайб.

Мүн советскэ залуушуулай эрхим хани, эб найрамдалай туг баригша нүхэр Сталинда өөрынгөө голосые үгэхэ болоһондоо омогорхоноб. Һунгалтын үдэр минии наһанда мартагдашагүй үдэр болохо. Залуу һунгагша — би һунгалтын үдэр һунгуулиин участогта ошожо, һунгуулиин урна руу бюллетенеэ табихадаа, манай сэсэн мэргэн, инаг багша нүхэр Иосиф Виссарионович Сталин үни удаан жэлдэ энхэ элүүр ажаһууг лэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө юрөөхэб.

М. Солодовников, Ленинэй ордента ПВЗ-гэй котельнэ цехын слесарь.

Минии омогорхол

Эдэ үдэрнүүдтэ би туйлай ехээр баярлажа байнаб. Агууехэ вождь нүхэр Сталин БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгөө. Һунгуулиин № 16 Паровозо-бүтээлгын округой һунгагша би нүхэр Сталинда һунгалтын үдэр голосоо үгэхэ болоһондоо ехээр омогорхоноб.

Агууехэ Сталинай нэрээр стахановска вахтада жагсажа, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, үдэр бүхэнэйнгөө нормые 200 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэб. Тиихэ зуураа имагтал һайн шанартай продукци гаргадагби. Мүн 2 залуу хүдэлмэришэдые богонихон болзор соо модошо дарханай мэргэжэлдэ һургаа һэм. Мүнөө минии һурагшад үдэрэйнгөө нормые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Урдань, хаанта засагай үедэ ямар байгаа һэнбиб гэжэ эдэ гэрэлтэ үдэрнүүдтэ һанаад үзэхэ дурамни хүрэнэ. Тиихэдэ бурят зон ямаршье эрхэгүй байгаа. Бидэндэ Октябрьска революци ба Сталинска Конституци ажаллаха, һураха, һунгаха ба бусад эрхэнүүдые олгоо. Би эдэ эрхэнүүдээ дүүрэнээр эдлэнэб. Урдань үзэг бэшэг огто мэдэхэгүй байһан аад, мүнөө ородшье ба бурядшье үзэг бэшэг мэдэхэ болонхойб. Мүн республикынгаа эгээл томо предприятиин —Ленинэй ордента паровозо-вагонно заводой мэргэжэлтэй хүдэлмэришэн болоһондоо хэлэшэгүй ехэ омогтойб. Эдэ бүгэдэ агууехэ Сталин багшын халуун оролдолгын аша үрэ мүн.

Бүгэдэарадай һайндэр—РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэр болотор тоотойхон үдэрнүүд үлөө. Энэ алдарта үдэртэ бэлэг болгон февраль һарынгаа нормые үлүүлэн дүүргэхэ зорилго табинхайб. Энээнээ дүүргэхэ арга боломжо намда гүйсэд бии.

Ж. Аюшин, Улан-Удын Ленинэй ордента ПВЗ-гэй вагонно-пассажирска цехын стахановец-модошо дархан.

Союзхоорондын областной профсоюзна хоёрдохи конференци нээгдэбэ

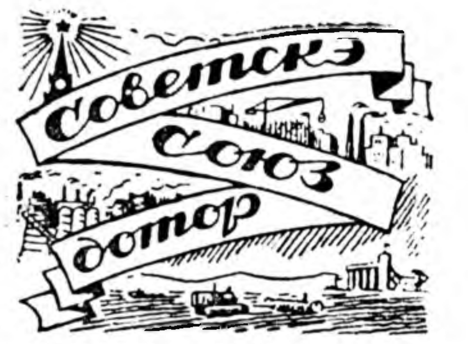
…рят-Монголой АССР-эй Ми…стрнүүдэй Соведэй заседаниин … соо союзхоорондын областной …фсоюзна хоёрдохи конферен… …үсэгэлдэр нээгдэбэ.

…онференциин делегадууд Бу… …Монголой профсоюзуудай Об…стной Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр М. Могноновой, профсоюзуудай Областной Соведэй шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Б. Жамбаевай тоосоото элидхэлнүүдые шагнаад, февралиин 10-най үдэшын заседани хаагдаба.

„АГИТАТОРАЙ БЛОКНОТ“ бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэхэнь

…КП(б)-гай Бурят-Монголой …омой пропаганда ба агитациин …агай «Агитаторай блокнот» … хэлэн дээрэ хэблэгдэхэһээ … байгша оной мартын 1-һээ …т-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэжэ эхилхэнь. Жэл соогоо энэ блокнот 24 дахин гараха юм.

«Союзпечать» тус блокнодто захилга абажа эхилээ. Захилгын жэлэй үнэ 12 түхэриг.

Российска Федерациин хүдөөгэй ба колхозно клубуудые даагшадай зүблөөн

Российска Федерациин хэдэ хэдэн областьнуудай хүдөөгэй ба колхозно клубуудые даагшадай, районно культурна гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагуудай зүблөөн февралиин 7-до РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедтэ болобо.

Энээндэ хабаадагшад хадаа томодхогдоһон колхозуудта ябуулагдадаг культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай зүбшэлөө.

Свердловско областиин Невьянска районой Киприно тосхоной клубые даагша нүхэр Белоусов, Московско областиин Коломенскэ хүдөөгэй клубые даагша нүхэр Тушмалов, Кировскэ областиин Шестаковско районой «Красная Талица» колхозой клубые даагша нүхэр Елькин, Краснодарска хизаарай Пластуновска районой «Красная Звезда» колхозой клубые даагша ба бусад зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

(ТАСС).

Залуу хүдэлмэришэдэй лекторинууд

МОСКВА. Столицын ажалай резервын һургуулинууд хадаа һурагшад залуушуулай дунда ябуулагдадаг естественно-научна эрдэмэй пропагандада ехэ анхарал табина.

«Хүн түрэлтэнэй уг гарбал», «Академик И. П. Павлов ба тэрэнэй һургаал», «Дэлхэйе шэнэдхэн хубилгаха сталинска түсэб» гэһэн темэнүүдээр залуу хүдэлмэришэдтэ зорюулан, Московско зоопаркын лектори соо тусхай лекцинүүд эмхидхэгдэнэ.

Лекцинүүдые элитэ эрдэмтэд—Сталинска шангай лауреат профессор П. А. Мантейфель, профессорнүүд А. А. Передельский, О. Я. Острый гэгшэд уншана.

(ТАСС).

Тосхоной бүхы залуушуул һурана

ЛЕШНЕВ ТОСХОН (Львовско область). Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин бүхы залуушуул һуралсалда хандуулагданхай. Хэдэн арбаад хүбүүд ба басагад политкружогуудта һуража, эрдэмээ дээшэлүүлнэ, гурбан жэлэй курсануудта агрозоотехническэ мэргэжэл шудална. Үдэшын һургуулиин 5—7 классуудта 74 залуу колхознигууд һурана.

Энэ жэлдэ Львовско область дотор 8 мянга шахуу залуу колхознигуудые хандуулһан, үдэшын 365 һургуули хүдэлмэрилнэ.

(ТАСС).

Нэгэ МТС-тэ 200 мянган түхэриг алмабэ

КУРСК. Область соогоо түрүү Старо-Оскольско МТС-эй үйлэдбэриин ажал-ябуулгын дүнгүүд гаргагдаба. Энэ тоосооной мэдээнүүд хадаа колхозуудтай договорнуудые батаалха үедөө абаһан уялгаяа станциин үлүүлэн дүүргэһые ба мүн газар элдүүрилгэдэ гаргадаг гаргашаяа бага болгоһыень харуулна. Эндэ гектар газар элдүүрилгын өөрын үнэ 84 мүнгөөр ба 1949 онойхиһоо 7 түхэригөөр химдаруулаа. Энэ станци бүхы дээрээ 100 мянга гаран түхэригэй алмалта хээд байна. Трактористнууд тогтоогдоһон сезонно даалгабариһаа 126 гектар үлүү ехые элдүүрилжэ, 22 тонно горючи алмаа.

Уялгануудаа үлүүлэн дүүргэһэн ба газар элдүүрилгын гаргашые ехээр химдаруулһан Уразовско ба Бершаковска МТС-үүд 90—95 мянган түхэриг алмалтануудые хээ.

(ТАСС).

КОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНАБЭШЭ ХҮНҮҮДЭЙ СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУД

Партийна хүтэлбэрилэгшэ

Хатуу шэрүүн жэл байба... Немецкэ фашистнууд манай Эхэ оронодо харата муухайгаар добтолон ороод, олонациональна советскэ арадай амгалан тайбан ажалыень һаатуулһан байгаа. Дайнай һүртэ хүйтэн амисхалынь холын Бурят-Монголдошье мэдэгдээ һэн. Советскэ хүнүүд хүгшэн залуугүй бултадаа хатуу шэрүүн дайсанда харюу сохилто үгэхөөр хамаг хүсэеэ зангидхажа ороо бэлэй. Эрэшүүл олоороо фронт ошожо, дайсанай урдаһаа буу зэбсэгээр эсэргүүсэжэ байхадань, тылдэ үлэһэн эхэнэрнүүд ба үбгэд хүгшэдшье эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллан, дайсанда сохилтые үшөө эхээр шангадхажа ба эршэдхэжэ байба.

...1941 оной намарай нэгэ үдэшэ. Кяхтын аймагай Сүхын арһанай заводой клуб электрын гэрэлээр яларна. Заводойхид эндэ олоороо сугларанхай. Ажал кэжэ хатуужаһан шэрүүн шамбай гарнуудтай эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, албахаагшад эндэ байлсана. Уданшьегүй заводой директор суглаа нээжэ, «Бүхы юумээрэ фронтдо туһааха, Советскэ Армиин дайшалхы ябуулгануудые дэмжэхэ»—манай шухала зорилго» гэһэн лекци болохонь гэжэ соносхоод, ВКП(б)-гэй райкомой залуу лекторто үгэ үгэбэ. Лектор үгэ хэлэжэ байхадаа Советскэ Армиин тылые бүхэжүүлхэ, манай бүхы хүдэлмэриие сэрэгэй эрилтэдэ зохилдуулан шэнэдхэн табиха тухай нүхэр Сталинай июлиин 3-най түүхэтэ үгэ соо үгтэһэн заабариие али тодоор тайлбарилжа үгэхэтэйгөө хамта аймагай ажалшадай урда, тэрэ тоодо заводойхидой урда байһан шухала зорилгонуудые тодорхойлон харуулба.

Энэ хадаа ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Мельничук байгаа. Екатерина Филипповна болбол агитационно-пропагандистска хүдэлмэриие һайнаар ябуулбал, ажахын эрхим амжалтануудай түйлагдадаг байһаниие һайса мэдэхэ байһан туладаа энэ шухала хүдэлмэриие аймагайнгаа ажалшадай дунда ехэ зориг хүсэлтэйгөөр ябуулжа, тэдэнэй дунда нэрэ суутай болоһон байгаа.

Нүхэр Мельничук 1914 ондо Украинска ССР-эй Винницкэ областиин Липовецкэ районой Скитка гэжэ тосхондо үгытэй таряашанай бүлэ соо түрэһэн юм. Имагтал Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революци, советскэ засаг үгытэй таряашанай басаганда гэрэлтэмэ һайхан зам нээжэ үгөө. 1930 ондо Екатерина Филипповна доловоннэжэлэй һургуули дүүргэжэ, 1931 онһоо хойшо 1939 он хүрэтэр советскэ ба комсомольско хүдэлмэринүүдые хэһэн байна. 1939 ондо нүхэр Мельничук Бурят-Монголой АССР-тэ томилолгоор ерэжэ, 1940 ондо Кяхтын горисполкомой финансова таһагые даагшаар хүдэлмэрилөөд, 1941 онһоо хойшо мүнөө болотор партийна хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ таһалгаряагүй ябажа байна. ВКП(б)-гэй Кяхтын айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшаһаа эхилээд, Кударын айкомой нэгэдэхи секретарь хүрэтэр хүдэлмэрилжэ байхадаа Екатерина Филипповна партийна хүдэлмэриин эхэхэн дүй дүршэл оложо, ленинско-сталинска түхэлэй хүтэлбэрилэгшэ болоо. Партийна хүтэлбэриин сталинска стиль, номгон даруу зан, хүсэһэндөө хүрэдэг зориг, арад зоной эрилтэ хэрэглээнүүдтэ анхаралтайгаар хандалга ба тэрээнһээ һуража абалга—партийна хүтэлбэрилэгшэ Екатерина Филипповнагай эрхим шанарнууд мүн. Партийна хүтэлбэрилхы хүдэлмэри эрхилжэ байхадаа нүхэр Мельничук өөрынгөө теоретическэ эрдэм һуралсалые дээшэлүүлгэдэ саг үргэлжэ анхаралаа хандуулдаг, юуб гэхэдэ марксизм-ленинизмые, ВКП(б)-гэй героическа түүхые шудалаагүй һаа, олониитые хүтэлбэрилжэ аргагүй юм гэжэ тэрэ мэдэдэг байна.

Нүхэр Мельничук XVI Областной партийна конференци дээрэ ВКП(б)-гэй обкомой гэшүүнээр һунгагдаад, 1950 оной декабриин 17-до тэрэ хадаа ажалшадай депутадуудай Кударын аймагай Соведэй депутадаар һунгагдаһан байна. Арадта алба хэхэ байһан уялгаа, тэрэнэй үзүүлһэн этигэл найдабариинь нүхэр Мельничук өөрынгөө үдэр бүриин практическэ хүдэлмэреэр, Ленин—Сталинай партида, Эхэ орондоо үнэн сэхэ байлгаараа харюулжа байдаг. Иимэ байһан туладань мүнөө Екатерина Филипповна Мельничугые Галуута-Нуурай рудоуправлениин хүдэлмэришэд ба албахаагшад, Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ, Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозуудай колхознигууд, Кяхтын багшанар ба студентнэр РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн һаналаар дэбжүүлээ. Энэ ехэ этигэл найдабариинь Ленин — Сталинай партиин үнэн басаган, хатуу зоригтой большевичка нүхэр Мельничук Эхэ оронойнгоо саашадаа улам хүсэжэн мандахын түлөө, арадай зол жаргалай түлөө, коммунизмын түлөө үшөө ехэ эршэтэй шанга ажалаараа харюулха байһаниинь һэжэггүй.

Д. Норбоев.

Һунгагшадаа найдуулба

Торнин аймагай культурын байшан соо һунгагшад олоороо сугларжа, һунгуулиин № 725 Кяхтын округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Екатерина Филипповна Мельничуктай уулзаба.

Этигэмжэтэ нюур—Торнин дундай һургуулиин багша нүхэр П. Шулунова суглаа нээжэ зуураа, нүхэр Е. Ф. Мельничугай шадабаритай эмхидхэгшэ ба үүсхэл ехэтэй партийна хүдэлмэрилэгшэ байһан тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Нүхэр Е. Ф. Мельничук һунгагшадта баясхалан хүргөөд, тэдэнэй этигэл найдабариие дүүргэхэ байһан тухайгаа һунгагшадые найдуулба.

Удаань һунгагшад нүхэд Шулунов, Бадмаев, Иванов ба бусад үгэ хэлэжэ, һунгалтануудай үдэр—февралиин 18-да Екатерина Филипповна Мельничугта нэгэн һаналаар голосуудаа үгэхыень һунгагшадые уряалба.

Р. Гармажапов.

Баярта уулзалганууд

Заиграйн аймагай колхозуудаар, предприятинуудаар болон эмхи зургаануудаар БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудтай уулзалганууд баяр баясхалантай оршон байдалда үнгэрнэ. Уулзалганuудай суглаанууд дээрэ, һунгагшад хадаа арадайнгаа үнэн сэхэ хүбүүд, басагадта нэгэн хүн шэнгеэр голосуудаа үгэхэ байһанаа мэдүүлнэ.

Челутайн түмэр замай ба леспромхозой коллективууд БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, ВКП(б)-гэй Заиграйн аймкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Михаил Михайлович Черныхтэй һаяхан уулзаһан байна.

Этигэмжэтэ нюур Е. Тугутов һунгагшадта нүхэр Черных гэгшын биографи тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

—Манай кандидат Михаил Михайлович Черных томо эмхи организациин секретарьһаа ВКП(б)-гэй аймкомой нэгэдэхи секретарь болотороо ургаа. Тэрэ хадаа Ленин—Сталинай партида ба советскэ арадтаа үнэн сэхээр алба хэнэ,—гэжэ нүхэр Тугутов хэлэбэ.

Удаань нүхэд Белых, Шибков, Бурцев, Братенков ба бусад хамта 13 хүнүүд үгэ хэлэжэ, һунгалтын үдэр нүхэр Черныхтэ баранаа голосуудаа үгэхыень һунгагшадые уряалаа. Мүн тэдэ Черных гэгэ абажа, тэрээндэ үзүүлһэн үндэр этигэл найдабариинь түлөө һунгагшадта халуун баясхалан хүргэһэн байна.

Онохойн модоной комбинадай хүдэлмэришэд ба албахаагшад БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Мыдыгма Эрдынеевна Нацандариеватай уулзаһан байна. Мүн бусадшье предприятинуудаар ба колхозуудаар уулзалгын суглаанууд болоно.

Я. Иринцеев.
П. Леушин.

Эрхим стахановец

Январиин 29-дэ һунгуулиин № 9 Сагаан-Нурска округой (Түнхэн) һунгагшад БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, эрхим колхозник Дмитрий Пурбоевич Леонтьевтэй уулзаба.

Этигэмжэтэ нюур А. Н. Маханькова тэрэ суглаа нээгээд, депутадта кандидат нүхэр Леонтьевой биографитай суглаагшадые танилсуулаа.

—Дмитрий Пурбоевич колхоздоо стахановскаар ажаллаһаа гадна, ажалшадай дунда ябуулагдадаг политическэ-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, олоной хүндэтэй колхозник юм, — гэжэ нүхэр Маханькова хэлээ.

Удаань һунгагшад Шаповалов, Карагай, Попов, Софьин, Халудоров, Гончаров гэгшэд эрхим стахановец нүхэр Леонтьев һунгагшадай этигэл найдабариие дүүргэжэ шадаха гэжэ тэмдэглээ. Мүн тэдэнэр арадай үнэн сэхэ хүбүүн Дмитрий Пурбоевич Леонтьевто нэгэн хүн шэнгеэр өөһэдынгөө голосуудые үгэхыень һунгагшадые уряалаа.

Советскэ хүдэлмэрилэгшэ

Владимир Георгиевич Большаков 1922 ондо Кяхтын аймага Киран тосхоной дунда шадалта таряашанай бүлэдэ түрөө һэн. Владимир түрүүшээр Кяхтын долоон жэлэй һургуули, удаань хуле... ажахын техникумдэ һураба. Энэ техникумээ 1940 ондо дүүргээд, Красноярска хизаарай Минусинск городто техник-мелиоратораар хүдэлмэрилөө.

1940 оной декабрьда нүхэр Большаков Советскэ Армиин зэргэдэ татагдажа, сэрэгэй-авиационно һургуули дүүргээд, взводой командир болгогдон, Средне-Донской фронт эльгээгдэжэ һэн. Нүхэр Большаков немецко-фашистска зэмдэгшэдтэй шэн зоригтойгоор тэмсэһэн байна. Тэрэ хадаа 1943 оной ноябрьда хүндөөр шархатаад, нютагаа бусаһан юм.

Нүхэр Большаков 1943 онһоо 1945 он болотор Кяхта городто хүдөө ажахын техникумэй һуралсалай-ажахын директораар, мүн аймагай колхозно һургуулиин директораар хүдэлмэрилбэ. Удаа тээнь, 1945 оной февральда Бичурын аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагые даагшаар томилогдоод, нэгэ жэл хүдэлмэрилжэ байгаад, гараа Бурят-Монголой зоотехническэ институтай дэргэдэхи 6 һарын курсда эльгээгдэжэ, һуралсаба. Энэ курсаа дүүргээд, нүхэр Большаков Кяхтын городской Соведэй исполкомой түрүүшээр таһагые даагшаар, удаань горсоведэй түрүүлэгшээр хүдэлмэрилөө.

1949 ондо нүхэр Большаков Кяхтын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшээр орлогшоор һунгагдаһан байна. Тэрэ оной ноябрьда 9 һарын партийна курсда эльгээгдэжэ, тэрэ курсаа һайнаар дүүргээд, 1950 оной августда Кяхтын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшээр һунгагдаһан байна.

Нүхэр Большаков үдэр бүри шахуу колхозуудта ябажа, ... ажалай барилганууды, тэжээл бэлэдхэлгэ, түл абалгые шалгажа, эдэ хүдэлмэринүүдые һайжаруулхын түлөө, аймагайнгаа малын хүгжөөхын түлөө бүхы хүсэеэ зорюулдаг, гүйсэдкомой заседанинуудта рэ колхозуудай түрүүлэгшэдэй фермэнүүдые даагшадай ... саг үргэлжэ шагнадаг байна. ... халуун оролдолгонь мина ... сороогүй, һайн үрэ дүнгүүдые ... раа. Кяхтын аймаг малажал ... жөөлгөөр 1950 ондо ... соогоо түрүү һүури ... малайнгаа тоо толгойе олошоруулха ... түсэбөө бүхы түрэлэй ... амжалтатайгаар дүүргэһэн ... БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй дамжуулгын Улаан туг бүхөөр барижа ябана.

Үнэн сэхэ, оролдосото ажалынь нүхэр Большаковые аймагайнгаа ажалшадай дунда тон ехэ хүндэтэй болоо. Нүхэр Большаков ... рөөшэ һунгалтануудай үедэ ... гай болон городской Соведэй депутадаар һунгагдаһан байна.

Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ, «Улаан Табангууд» ... хозуудай ба Наушки тосхоной ... һунгагшад Владимир Георгиевич Большаковые һунгуулиин № ... Усть-Кяхтын округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлжэ, тэрэндээ тон ехэ этигэл найдабари үзүүлнэ.

Алдарта патриотка

Ленинско-сталинска комсомолоор, большевистскэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн Екатерина Филипповна Мельничук советскэ эхэнэрэй алдарта замаар ябажа ерээ, рядовой колхозница байһанаа партиин аймкомой нэгэдэхи секретарь хүрэтэрөө ургаа. Имагтал советскэ засагай ашаар украинска үгытэй таряашанай басаган партийна хүтэлбэрилэгшэ болотороо ургаһан байна.

1931 ондо Екатерина Филипповна ленинско-сталинска комсомолой зэргэдэ ороо. Тэрэ гэнэйнһэ хойшо бүхы хүсэеэ, эрдэм мэргэжэлээ арад зонойнгоо, Эхэ оронойнгоо эша туһада зорюулна. 18 наһатайдаа нүхэр Мельничук сельсоведэй түрүүлэгшээр хүдэлмэрилжэ зуураа, эрхим эмхидхэлшэ байһанаа харуулаа. Удаань райгүйсэдкомой ба ВЛКСМ-эй райкомой комитедэй аппаратда хүдэлмэрилөө.

1939 ондо Екатерина Филипповна Бурят-Монголой республика эльгээгдэһэн байна. Сибириин шэрүүн хүйтэн ба Эхэ ороной холын заха газарһаа тэрэ айгаагүй. Дааһан хүдэлмэреэ тэрэ үнөөхил шэн зоригтойгоор дүүргэдэг һэн.

Екатерина Филипповна 1941 ондо ВКП(б)-гэй гэшүүн боложо, немецкэ фашистнуудые бута сохихо хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулаа. Кяхта городто партийна аппарадта хүдэлмэрилжэ зуураа, партийно-эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулхын түлөө ехээр оролдоо. 1943 ондо партийна курса дүүргэһэнэй һүүлээр ВКП(б)-гэй Кударын айкомой кадрнуудай секретаряар эльгээгдэжэ һэн. Зургаан жэлэй турша соо эндэ хүдэлмэрилжэ зуураа, нилээд ехэ дүршэлтэй ба аймагай ажалшадта ехэ хүндэтэй болоһон байха юм. 1950 ондо нүхэр Мельничук ВКП(б)-гэй Кударын айкомой нэгэдэхи секретаряар һунгагдаа.

Партийна хүдэлмэрилэгшэ ба политическэ хүтэлбэрилэгшэ Екатерина Филипповна марксистско-ленинскэ теориие хүтэлбэри болгон, өөрынгөө эрдэм мэргэжэлые, теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ, эсэшэгүйгөөр оролдодог байна. Нүхэр Мельничугай онсо илгаань юуб гэхэдэ, ажалшадай дунда ябадаг, тэдэнэй ажабайдалда боложо байһан хубилалтануудта политическэ тобшолол хэдэг байха юм. Тиин өөрөө олониитэһэ һургаал абадаг байна.

Нүхэр Сталинай ба түрэл партиингаа заагһан ёһоор хүдэлмэрилжэ, Екатерина Филипповна ажахын-политическэ кампаниинуудые, парти ба правительствын даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ ажалшадые зоригжуулдаг ба хүтэлбэрилдэг байна. Партиин хаанашье эльгээгээ хадань, нүхэр Мельничук өөрынгөө дааһан ажалые үнэн сэхээр, оролдосо ехэтэйгээр дүүргэдэг. Иимэл хадань, аймагай ажалшад Екатерина Филипповна Мельничугые РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлжэ, тэрээндэ тон ехэ этигэл найдабари үзүүлбэ.

А. Громова, ВКП(б)-гэй Кударын айкомой парткабинедые даагша.

Бэрхэ пропагандист

Екатерина Филипповна Мельничугай нэрэ гансашье Кударын аймагай ажалшадай дунда бэшэ, мүн бүхы Бурят-Монгол дотор мэдээжэ юм. Екатерина Филипповнае би 8 жэлэй турша соо мэдэнэб. Нүхэр Мельничук бүхы мэргэжэл шадабаряа, бүхы хүсэ шадалаа советскэ арад зонойнгоо зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ зорюулна.

Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуу ехэ дайнай хүшэр хүндэ үедэ нүхэр Мельничук ажалша зонтойгоо хоёлоо барисаараа улам бэхижүүлжэ, дүлэтэ большевистскэ үгөөрөө аймагайнгаа ажалшадые партиин ба правительствын даабаринуудые амжалта түгэсөөр бэелүүлхэ хэрэгтэ, шэн габьяата ажалда зоригжуулдаг һэн. Екатерина Филипповна ажалшадай дунда тон хүндэтэй болонхой.

Нүхэр Мельничук партийна ударидагша тулада партийна эдэбхитэдтэ, үргэн нийтэ хүдэлмэришэд ба колхозниигуудта түшэглэн, ажахын-политическэ кампаниинуудые амжалтатайгаар шиидхүүлдэг байна.

Аймагай ямаршье хүдэлмэришэнөө гү, али колхозниигһоо асуугаа хада Екатерина Филипповна Мельничук эрхим эмхидхэлшэ, ленинско-сталинска идеинүүдэй эсэшэгүй пропагандист, анхаралтай һайн нүхэр гэжэ харюусаха. Екатерина Филипповна амжалтаараа заахантшье һанаагаа амардаггүй, улам ехэ амжалтын түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэдэг юм.

Эгээл тиимэһэ РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгын эхилхэдэ манай аймагай ажалшад Екатерина Филипповна Мельничугай нэрые дурдаһан байна. Нүхэр Мельничук арад зонойнгоо этигэл найдабариие бүрин харюулха байна. Һунгалтануудай үдэр — февралиин 18-да манай советскэ арадай үнэн сэхэ басаган Екатерина Филипповна Мельничугта голосоо тон ехэ баяртайгаар үгэхэб.

А. Сизова, Кударын дунда һургуулиин багша.

М. М. Черных

Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд, Челутаевска леспромхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшад ВКП(б)-гэй

Заиграйн айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Михаил Михайлович Черных гэгшые һунгуулиин № 57 Брянска округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн байна.

Михаил Михайлович Черных 1909 ондо Хойто-Байгалай аймагай Иркон тосхондо, үгытэй таряашанай бүлэдэ түрөө һэн. Тэрэ хадаа бага балшар наһандаа нютагай баяшуулай барлаг боложо ябаһан, дарлал үзэһэн байна. Имагтал советскэ засаг үгытэй таряашанай хүбүүндэ зол жаргалта ажабайдал, эрдэм бэшэгтэ һураха арга боломжо олгоо.

Нүхэр Черных 1932 ондо совпартһургуули амжалтатайгаар дүүргээд, Хойто-Байгалай гүрэнэй загаһанай трестын парторганизациин секретаряар томилогдоо һэн. Тэндэ хүдэлмэрилжэ зуураа, тэрэ үүсхэл ехэтэй, партийна шадамар хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулаа. Ургажа ябаһан энэ залуу хүтэлбэрилэгшэ 1935 ондо ВКП(б)-гэй Тарбагатайн айкомой инструктораар, удаань нэгэдэхи секретаряар дэбжүүлэгдэһэн байна. Тэндэ хүдэлмэрилжэ байхадаа нүхэр Черных аймагайнгаа колхозуудые эмхидхэлэй талаарнь бэхижүүлхэ, тэдэнэй ... хые ба культурые хүгжөөхэ ... тэ ехээр оруулалта хээ.

1938 онһоо 1941 оной эхин болотор Михаил Михайлович ВКП(б)-гэй обкомой инструктораар, ... тын айкомой нэгэдэхи секретарь хүдэлмэрилөө.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи Ленинскэ курсада, Ленинград городто нүхэр Черных гэгшын ... жа байхада Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуу ехэ дайн эхилжэ ... Коммунист Черных гартаа буу ... рижа, немецкэ булимтаргашадтай тэмсэхэ ошоо юм. Октябрьска революциин үлгы — Ленинград ... родые эрэлхэгээр хамгаалаа. Мүн офицер Черных Карелия, Нарва, Псков, ... городууд шадар, бусад олон газарнуудаар болоһон байлдаануудта ... хабаадалсаһан байна. Советскэ правительство дайшалхы габьяаень үндэрөөр сэгнэжэ, тэрээнэй «Эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнай» II зэргын орденоор ба ... одоной орденоор, хэдэн медаляар шагнаһан байна.

Советска Армиин зэргэһээ ... хаил Михайлович бусажа ... 1948 он болотор Торнин аймагай ... дэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр ... далмэрилөө. Энэ амжалтатай хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө ... Черных «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа. Удаань хоёр жэлэй турша Иркутска областной партийна ... гуулида һуража, 1950 оной ... рээнээ амжалтатайгаар дүүргэһэн ... ВКП(б)-гэй обкомой инструктораар томилогдоо һэн.

Шадамар ба хүтэлбэрилхы ... дүй дүршэлтэй партийна хүтэлбэрилэгшэ байһан туладаа Михаил Михайлович 1950 оной ноябрь ... ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой нэгэдэхи секретаряар дэбжүүлэгдэһэн байна. Ленин—Сталинай партиин хүмүүжүүлэгдэһэн, арадай гэн ... даһаа урган эрхим хүбүүн ... Черных һунгагшадайнгаа ... найдабариие нэрэтэй түрэтэй дүүргэхэ байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табилга тухай

...лхозно партийна организаци... худэлмэриин байдал ба тэ... һайжаруулха хэмжээнүүд ... ВКП(б)-гэй Бурят-Монго... обкомой тогтоолые хүтэлбэри..., ВКП(б)-гэй Курумканай ай... бюро ба тэрэнэй таһагуул ...хозно партийна эхин организа... ...дые хүтэлбэрилхэ хэрэгээ ...руулжа, колхозуудай ажа... ба культурна байгуулалтын ...нуудые шиидхэлгэдэ ехэ ... табижа байна.

...П(б)-гэй обкомой III плену... тогтоолые бэелүүлхэ хэмжээ... ...нууд аймагай партийна ак... ...аявын сутлаан дээрэ хараа... Партиин обкомой III плену... аймагай партийна активай ...най дунгүүдээр бүхы кол... партийна эхин организаци... партийна суглаанууд боло... ...йна. Колхозно үйлэдбэри... коммунистнуудые зүбөөр ху... ...н табиха хэрэгтэ ВКП(б)-... ...ом онсо анхарал хандуул...

...П(б)-гэй обкомой III пленум ...ойшо үнгэрһэн үе соо кол... ...дай партийна эхин орга... ...нууд хүдэлмэреэ зарим һайжаруулаа. Жэшээлхэдэ, ...эй нэрэмжэтэ партбюро... секретарь нүхэр В. Ачетуев). ...най нэрэмжэтэ (парторга... ...инь секретарь нүхэр М... ...но), Сталинай нэрэмжэтэ организациинь секретарь нү... Б. Димитров) ба бусад кол... ...дай партийна эхин организа... ...д колхозно үйлэдбэри дээрэ ...унистнуудые зүбөөр хубаари... табиха ябадал хангажа ша... Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ...йна организаци 57 комму... ...удһаа бүридэнэ. Тэдэнэй 25 малажал дээрэ, 22-нь тарян... дээрэ хүдэлмэрилдэг. Кали... нэрэмжэтэ колхозой 28 ком... ...стнуудай 14-ниинь малажал 11-нь тарянажал дээрэ: ...най нэрэмжэтэ колхозой 27 ...унистнуудай 15-нь малажал 9-нь тарянажал дээрэ хү... ...рилнэ. Колхозно үйлэдбэриин ...хы һалбаринууд дээрэ ком... ...стнуудые иимээр хубаарилан ...а эдэ партийна организаци... колхозуудай ажахын хэрэг... эрхимээр нүлөөлхэ, правлени... ...ажал-ябуулгые хинаха арга ...о. Тэрэнэй ашаар тус колхо... ажахын-политическэ зорилго... ...е амжалтатайгаар бэелүүл... ...олоһон байха юм.

Ленинай нэрэмжэтэ колхозой ...йна эхин организаци 1950 ...иитын малай тоо толгойе ...руулха гүрэнэй түсэб дүүр... ...е хангаа. Тус колхоз малай ...лгые эмхитэйгээр ба һайн ...жалтэйгээр эхилээд, мүнөө ...алтатайгаар үнгэргэжэ байна. Партийна организаци комму... ...уудые зүбөөр хубаарилан ...най үндэһөөр, малажал дээрэ ...анажалай бригадада 1 пар... группануудые эмхидхэхэ ар... болоо. Партийна группануу... коммунистнууд партийнабэшэ ...нигуудта үльгэр жэшээ ха... ...һаа гадна, фермэнүүд ба ...нуудай хүдэлмэриие һай... ...лгада өөһэдөө бодото үүс... ...д боложо шадаа. Жэшээлхэ... ...нэй-товарна № 5 фермын ...эхи партийна группын (груп... ...гынь нүхэр Д. Цыремпилов) ...истнуудай үүсхэлээр 1950 ...имар үнеэдэй байха нэгэ байрын 3 гэр, 2 улаан бу... ба 1 бани баригдаһан байха ...унай сагта малые адуулжа ...уулха ябадалда коммунист... онсо анхарал хандуулдаг, ...ээ фермэнь малнуулаа дун... дундаһаа дээшэ шадалтай... ...үбэлэй байрада оруулаа. Мү...нөө энэ фермэ адуу малаа хоролтогүйгөөр, эмхитэйгээр үбэлжүүлжэ байна.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин шадамараар табигдаһанай ба колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэгдэһэнэй ашаар, һүнэй-товарна № 2 фермын малшад малажал хүгжөөхэ түсэбөө 100 процент дүүргэһэн ба бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө фермэнь үлүүлһэн байха юм. Мүнөө энэ фермэ малаа тураангүйгөөр, эмхитэйгээр үбэлжүүлжэ байнхай.

Коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табилга — колхозуудай ажахын ябуулгада партийна организациин нүлөөгөө шангадхаха гол условинуудай нэгэн мүн. Тиимэһээ, Калининай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци ажахын ба культурын хүгжэлтын бүхы гол асуудалнуудые ходоодоо хинан шалгажа байдаг ба хэдэн олон үнэтэ үүсхэлнүүдые гаргадаг байна. Энэ колхоз хабарай тарилгада эрхим һайнаар бэлэдхэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үүсхэһэн байгаа. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсон, хабарай тарилгада бэлэдхэлые һунгалтын үдэр —февралиин 18 хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Тус колхозой партийна эхин организациин бюро коммунистнуудайнгаа политическэ һуралсал тухайда саг үргэлжэ анхарал табидаг. Энэ жэлдэ 1 политһургуули, «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсые» шудалха 1 кружок эмхидхэгдээд, ВКП(б)-гэй гэшүүд ба гэшүүнэй кандидадууд бултадаа тэндэ һурана.

Партийна организациин суглаанууд саг соогоо, бэлэдхэл һайнтайгаар ба идейнэ үндэр хэмжээндэ болодог байна. Партийна суглаанууд дээрэ колхозой ажахын шухала асуудалнууд ба мүн партидоторой хүдэлмэриин асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг. Энэ партийна организаци хадаа партийна суглаануудай шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэл ба шалгалта, коммунистнуудай дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин байдал, партийна группануудай хүдэлмэри, партийна тоосоото-һунгуулиин суглаанууд дээрэ коммунистнуудай оруулһан дурадхалнууд ба шүүмжэлхы ажаглалтануудые дүүргэлгын ябаса, коммунистнуудай политическэ һуралсал тухай ба бусад асуудалнуудые 1950 он соо зүбшэн хэлсээ.

Гахэ зуура, колхозно үйлэдбэри дээрэ коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табилгада аймагай колхозно олохон партийна организацинууд анхаралаа үшөө багаар табина. Жэшээнь, Молотовой, Калининай ба бусад колхозуудай партийна организацинууд малажал дээрэ тон үсөөн коммунистнуудые табиһан байха юм. Тэрэнэй эсэстэ, тэндэхи партийна организацинууд колхозойнгоо ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ һулаар нүлөөлнэ.

ВКП(б)-гэй айком болбол колхозно үйлэдбэриин шиидхэхы һалбаринууд дээрэ партийна хүсые зүбөөр хубаарилан табижа, колхозуудай ажахын ба культурна байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ партийна организацинуудай үүргэнүүдые ба нүлөөе дээшэлүүлхын тула зохихо хэмжээнүүдые абажа байна.

А. Санжиев, ВКП(б)-гэй Курумканай айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша.

Коммунистнуудай политическэ һуралсал һайжаруулха

...аршэбэрэй аймагай зарим ...зно партийна организаци... ...а коммунистнуудай полити... һуралсал муугаар ябуулагда...

...айн сомоной Молотовой нэ... ...тэ колхозой партийна эхин ...зациие абаад үзэе. Энэ ор... ...ин 28 коммунистнуудтай юм. «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряан... ...рсые» шудалха нэгэ кружок ...бэрилэгшэнь Д. Цыренов) ...гдэһэн болобошье, тон һая... занятияа эхилээ. И. В. ...най биографиие шудалха ...гынь баһал иимэ байдал... ...адна, һуралсалда хабаадуу... ...гүй коммунистнууд олон. ...һаа гээгдэхэ баримтанууд ...нэ.

Мүн тус сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой парторганизацида кружогой заняти октябрь һарын 15-һаа хойшо оройдоо 3 дахин үнгэргэгдөө. Октябриин сомоной «Шэнэ байдал» колхозой партийна организацида (секретариинь нүхэр Т. Гармаев) нэгэшье заняти үнгэргэгдөөгүй байһаар.

Аймагай центр дээрэхи «Коммунизм» колхозой коммунистнууд 1950 оной декабриин 12 хүрэтэр политһуралсалда хабаадуулагдаагүй байгаа. Иимэ баримтанууд аймагай олохон партийна эхин организацинуудта үзэгдэнэ.

ВКП(б)-гэй айком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг партийна һуралсалые халирхайгаар хүтэлбэрилнэ.

Һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ олон агитаторнууд һунгагшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Зураг дээрэ: Иволгын аймагай «Осоавиахим» колхозой партийна организациин агитатор Д. И. Тунухонова колхозница Анна Антоновна Зайцевагайда һунгагшадтай хөөрэлдөө үнгэргэжэ байна.

О. Сурнаковагай фото.

АГИТАЦИИН ЭЛДЭБ ФОРМОНУУД ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

Городской районой партийна организаци һунгагшадай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулхадаа харуулан ойлгуулха агитацида ехэ анхарал хандуулна.

Городой улицанууд, агитпунктнууд, клубууд, улаан булангуудые ба предприятинуудай цехүүдые шэмэглэһэн олон тоото плакадууд ба лозунгнууд, транспарантнууд ба диаграммануудманай ороной амжалтануудые элеэр харуулна.

Һунгалтануудта нэгэн хүн шэнгеэр ерэжэ коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэхые уряалһан олон тоото плакадууд городой улицануудые шэмэглэнэ. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй һунгалтануудта зорюулагдаһан ехэ ехэ плакадууд городой олон гэрнүүдэй нюур талада харагдана.

Коммунизмын агууехэ барилгануудые харуулһан ехэ панно Ленинэй улицада табигданхай. Англо-американска дай үүдхэгшэдые балшыса элирүүлһэн политическэ карикатуранууд улицада табигданхай.

Партийна организаци хадаа һунгуулиин участогуудай дэргэдэхи агитпунктнуудта харуулан ойлгуулха агитациин элдэб зүйлнүүдые үргэнөөр хэрэглэхэ ябадалда онсо анхаралаа хандуулна. Һунгуулиин № 1 участогай агитпункт гоё һайханаар ба удха һайнтайгаар шэмэглэгдэнхэй. Агитпунктын үүдэн дээрэ олон тоото тугуудай дунда нүхэр И. В. Сталинай, В. И. Ленинэй ехэнүүд портредүүд, советскэ Эхэ орондоо, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта зорюулагдаһан уриянууд харагдана.

Коммунизмын агууехэ барилганы харуулһан плакадууд агитпункт соо эли газарнуудта табигданхай. Һунгагшад агитпунктда орон сасуу РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Цыремпилоной ба БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Убугуновагай портредүүдтэй ехэ стендые харана. Мүн эндэ фотозурагууд дээрэ Клавдия Афанасьевна Убугуновагай ажал ябуулга эли тодоор харуулагданхай.

Гадна РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримүүд гоёнууд рама соо үлгэгдэнхэй.

Һунгуулиин № 2, 5, 7, 9, 10, 15, 16 участогуудай дэргэдэхи агитпунктнууд харуулан ойлгуулха агитациин бүхы формонуудые мүн лэ үргэнөөр хэрэглэнэ.

Н. Хорушунова.

Колхозно парторганизациин агитаторнууд

Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд, МТС-үүд ба эмхи зургаануудай партийна организацинуудай агитколлективүүд һунгагшадай дунда агитационно-пропагандистска хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

Сагаан Шулуутайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин агитколлектив (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Д. Нимаев) колхознигуудайнгаа дунда советскэ һунгуулиин системэ болон Сталинска Конституци тухай, уласхоорондын байдал тухай һонирхолтой лекци ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Тус коллектив бүхы хүдэлмэреэ колхозойнгоо малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, хабарай тарилгада эрхимээр бэлэдхэхэ зорилгонуудтай нигта холбоотойгоор ябуулна. Агитаторнууд Д. Гармаев, Г. Доржиев, Э. Базаров ба бусад һунгагшадай дунда һонирхолтой ба ойлгосотой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр И. Шамановай, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Б. Очировай биографинуудтай колхознигуудые һайнаар танилсуулна.

Колхозойнгоо клуб соо һунгагшад олоороо сугларжа, лекци элидхэл шагнахаһаа гадна, газетэ, журнал уншадаг, һони һонин кинокартинануудые харадаг байха юм.

Культурын гуламтанууд

Баунтын аймаг республикымнай эгээл холын аймагуудай нэгэниинь мүн. Тэндэ, үдхэн буртаг ой тайгын соорхойнуудаар, хангил үндэр хада уулын бооринуудаар эвенкийскэ поселогууд байдаг. Эдэ поселогууд аймцентрһээ хэдэн арбаад ба зуугаад километрын газарта оршодог юм.

Тэндэхи арад зоной культурна ба духовно эрилтэнүүдые хангахын тулада аймаг дотор хэдэн олон нүүдэл улаан гэрнүүд эмхидхэгдэнхэй. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлгын үедэ тус гэрнүүд эвенкийскэ арад зоной дунда ниитэ-ойлгуулламжын ба политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулна.

Шириндинскэ улаан гэр культурын бодото гуламта болонхой. Тэрэнэй ханануудаарнь парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд, зүрхэ хүдэлгэмэ үгэнүүдээр бэшэгдэһэн уряа лозунгнууд. Улаан бүдөөр хушагдаһан столнууд дээгүүр һони һонин номууд, шэнэ газетэ ба журналнууд элбэг. Нэгэ багахан стол дээрэ шэб шэнэхэн патефон табяатай, мүн тэндэ радиоприемник бии.

Энэ тэр үдэшэ орой болотор ялардаг. Тэндэ ажалшад олоороо сугларжа, сагаа культурнаар үнгэртэнэ. Тус гэрые даагша нүхэр Ярославцев коммунизмын агууехэ барилганууд тухай, һунгалтануудай хүндэлэлдэ манай республикын түрүү колхозуудай абаһан социалистическэ уялганууд тухай нютагаархиндаа ехэ һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэдэг юм. Мүн агитаторнууд һунгагшадые депутадуудта кандидадуудай общественнэ ба политическэ ажал-ябуулгатай танилсуулна. Үе үе болоод лэ элидхэл ба хөөрэлдөөнүүдэй һүүлээр һунгагшад зүжэг наада харана. Гансахан һүүлэй үедэ 4—5 концерт табигдажа, 200 гаран хүн хараһан байна. Залуушуулай вечернүүд хэдэн дахин үнгэргэгдэжэ, 300 гаран хүн хабаадалсаа.

Уранһайханай, политическэ ба бусад номуудаар элбэг библиотекэ тэндэ бии. Урдань үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябаһан эвенкнүүд мүнөө эдэбхитэй уншагшад болонхой. Тэдэнэр Сталинска шангай лауреадуудай — Ажаевай «Москваһаа холо», Бубенновэй «Сагаан хуһан» ба бусад номуудые ород хэлэн дээрэ уншана. Элдэб номуудые эгээл холын колхозууд, малажалай гүүртэнүүд, ангуушадай байрануудаар нүхэр Ярославцев тараана. Тиихэтээ хамта тэрэ һунгагшадай дунда элдэб темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые ба шанга уншалга хэнэ.

Таксимо поселок аймцентрһээ 600 километртэ байдаг. Тэндэхи улаан гэр һунгалтануудта бэлэдхэлгын кампаниин үедэ агитационно-ниитын хүдэлмэриие эдэбхитэйгээр ябуулна. Тэндэ нютагай эдэбхитэд һунгалтануудта хабаатай ба бусад темэнүүдээр лекцинүүдые, элидхэлнүүдые ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Ханын газетэ ба «дайшалхы хуудаһанууд» саг болзор соогоо гаргагдана.

Мүн аймагай бусадшье колхозууд, малажалай фермэнүүд, ангуушадай байранууд дээгүүрхи улаан гэрнүүд хадаа дурсагдагша улаан гэрнүүдһээ зааханшье муу бэшээр хүдэлмэрилнэ. Тиигэжэ тус гэрнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, агитаторнууд, эдэбхитэд большевистска дүлэтэ үгэнүүдээр аймагайнгаа колхознигуудые ба ангуушадые ажалай шэнэ амжалтануудта зоригжуулна.

И. Баженов.

Колхознигуудай культурна эрилтэ хангагданагүй

Түнхэнэй аймагай Сагаан-Нуурай сомоной 17 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой клуб үни сагай хаалтатай байдаг. Тус колхозой гэшүүд клубтаа ерэжэ, лекци ба элидхэлнүүдые шагнахые хүсэдэг. Теэд энэ эрилтыень хэншье ханганагүй. Мүнөө болотор клубайнь дэргэдэ уранһайханай самодеятельностиин кружок эмхидхэгдээгүй.

Мүн тэндэ кино, концерт табигдахаяа үнинэй болишонхой.

Б. Машкинов.

ШЭНЭ НОМУУД

Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл һүүлэй үдэрнүүдтэ марксизм-ленинизмын зохёолнуудые, уранзохёолнууд болон һургуулиин учебнигүүдые ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ олоор гаргаа гэбэл:

И. В. Сталин. «Национальна асуудал ба ленинизм», «Пролетаринарай анги ба пролетаринарай парти», бурят-монгол хэлэн дээрэ.

«Байкал» гэжэ альманахын гурбадахи ном. Ород хэлэн дээрэ. Тус сборник Бурят-Монголой уранзохёолшодой союзай секретарь нүхэр Ц. Дамдинжаповай—«Манай республикын уранзохёолшод Москвада болоһон вечертэ» гэһэн статьягаар нээгдэнэ. Уранзохёолшод Х. Намсараев ба Ц. Галсановай шэнэ шүлэгүүд ороо. Мүн С. Дунаевай «Алтан гааһан» гэжэ поэмэһээ, Ч. Цыдендамбаевай «Доржи Банзаров» гэжэ романһаа ба В. Стенькинэй «Иван таряашанай хүбүүн» гэжэ онтохонһоо отрывогууд болон бусадай шүлэгүүд оронхой.

1951 оной һуралсалай жэлдэ үзэхэ эхин һургуулиин бурят-монгол хэлэнэй иимэнүүд учебнигүүд хэблэгдэн гараа:

Д. Мижидон. «Бурят-монгол хэлэн». Эхин һургуулиин 1-дэхи ба 2-дохи классуудай учебник.

М. Имехенов. «Бурят-монгол хэлэн», эхин һургуулиин 3-дахи ба 4-дэхи классуудай учебник.

«Колхозой малажалай фермэдэ хүдэлмэрилэгшэ колхознигуудта түлэхэ түлбэри тухай» гэһэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудые согсолһон брошюра, ород хэлэн дээрэ.

ДҮРБЭН ЖЭЛ ҮНГЭРӨӨД БАЙХАДА...

Улан-Үдын сэмбын фабрика... Бүри һаяхан эндэ бүтүү нарһата ой шууяжа байгша һэн.

Тиигэн байтар эндэ барилгын материалнуудые түхеэрэлгэ зэмсэгүүдые тээһэн машинанууд ерэжэ эхилээ. Эндэ сэмбын фабрика бариха гэһэн правительствын шиидхэбэриие бэелүүлхын тула советскэ хүнүүд ерэжэл ерэжэл байба...

Модошо дархашуул болон шулуушад, монтажнигууд болон инженернүүд эбтэй эмхитэйгээр, эршэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа ороо һэн. Тиигэжэ үйлэдбэриин корпусууд хойно хойноһоо бодожо эхилээ бэлэй. Тэдэ корпусуудай хажуугаар байрын гэрнүүд зэлэ татан жэрылдэжэ захалһан байгаа.

1947 оной январь. Хонгёо гудок омог дорюунаар хашхаржа, республика дотор баһа нэгэ шэнэ предприятиин ашаглалгада ороһониие мэдүүлээ һэн.

Тэрэ сагһаа хойшо дүрбэн жэл үнгэрөө. Энэ богонихон саг соо тэндэ ямар ехэ хубилалтанууд болоо гээшэб!

Фабрична территори дээрэ цехүүдэй ехэ ехэ корпусууд зурылдан харагдана. Үнгэрэгшэ жэл томо ехэ складай байшан ба бэлэдхэлэй цехын корпус баригдаа. Мүн үнгэрэгшэ жэлэй һүүлээр сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүд ашаглалгада үгтэһэн ба мүнөө уһа таталгын башниин корпус баригдажа дүүрээд, армагаа абтаагүйхэн байна.

Иигэжэ фабрика жэл бүри, үдэр бүри улам үргэдэнэ, улам ургана.

Фабрикые тойроод Богдан Хмельницкиин нэрэмжэтэ болбосон түхэлтэй шэнэ посёлок ургаа. Советскэ засаг фабрикын ажалшадта сэнгэлиг хүхюунээр, культурнаар ажаһууха бүхы условинуудые байгуулаа.

Сэмбэ нэхэгшэдэй үхибүүд долоонжэлэй һургуулида һурана. Үхибүүдэй садуудболон яслинууд байгуулагдаа. Фабрикын ажалшад гоё һайханаар түхеэрэгдэһэн клуб соо культурнаар амардаг. Тэндэ үдэшэ бүри шэнэ шэнэ кинокартинанууд харуулагдажа, фабричнауранһайханай самодеятельностиин коллектив концерт, республиканска театрнуудай артистнууд зүжэг наада гаргажа байдаг.

Фабричнапосёлогто эрхим һайнаар түхеэрэгдэһэн столово, хоёр магазин, амбулатори, бани гэхэ мэтэнүүд байгуулагданхай. Эндэ библиотекэ, техническэ кабинет бии. Фабрикын улам ургэдэжэ, ургажа байһаниинь энээгээр дүүрэнэ бэшэ. Гол шухалань юуб гэхэдэ, фабрикын продукци бүтээлгэ жэл бүри дээшэлжэ байна.

Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ дүрбэн жэл соо ноохо ээрэлгэ 7 дахин, сэмбэ нэхэлгэ 5 дахин ехэ болоо. Эдэ жэлнүүд соо ажалай бүтээсэ 2—2,5 дахин ургаа. Ажалай бүтээсын дээшэлхэтэй хамта продукциин шанар эрид һайжараа.

Эдэ бүгэдэ хадаа залуу коллективэй зоригтой ажалай, оролдолгын ашаар туйлагдаһан байна.

—Амжалтануудай үндэһэ һүүринь юуб гэхэдэ,—гэжэ фабрикын директор нүхэр Паршин хэлэнэ, — бүхы коллективэй үдэр бүриин һуралсал, техникые болон шэнэ түрүү технологиие шудалалга мүн болоно.

Инженер Ковалёвой методээр стахановецуудай хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэлнүүдые үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлгэдэ фабрикынхид ехэхэн анхарал хандуулна. Стахановска һургуулинуудта фабрикын стахановецуудай түрүү дүй дүршэл зүбшэн хэлсэгдэнэ. Тиихэдэ, зарим хүнүүдэй дүй дүршэлые харуулһан фотоплакадууд наглядна туһаламжа болгогдон техническэ кабинет соо, үйлэдбэриин цехүүд соогуур үлгэгдэнхэй.

Инженер Ковалевой методээр техническэ стахановска һуралсал эмхидхэһэнһээ хойшо хүдэлмэришэдэй мэргэжэл нилээд ехээр дээшэлээ. Эндэ Анна Шишкина, Анна Федотова, Вера Суворова, Иванова М. Афанасьева, В. Васильева ба бусад гайхамшагта стахановецууд болон ургаа. Нүхэр Калмынинагай хүтэлбэрилдэг ээрэгшэдэй бригада стахановска бригада болонхой.

Аппаратчица Мария Черникова гай үүсхэлээр фабрика дээрэ эрхим шанартай продукци гаргалгын түлөө мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэ. Мүнөө хэдэн олон бригаданууд гансал эрхим шанартай продукци бүтээдэг болоһон ба фабрика бүхы дээрээ голодһо гаргахаяа болёо.

Һүүлэй хоёр жэл соо фабрикын ажал хүдэлмэриие һайжаруулгада уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшод ехэхэн туһа хүргэһэн байна. Жэшээлхэдэ, урдань сэмбые эсэсшэлэн болбосоруулга орёо түбэгтэй байһан юм. Тиихэдэнь фабрикын уралан нарижуулагшад сэмбэ даралгын, угаалгын, будалгын машинануудай һуурииешэнээр түсэблэн табижа, поточно методээр хүдэлгэхэ арга олгоһон байгаа. Энээнэй ашаар ажалай бүтээсэ хоёр дахин ехэдхэгдэһэн байха юм.

Иимэ жэшээнүүд олон.

Продукци бүтээлгэ жэл бүри улам дээшэлнэ. Үнгэрэгшэ жэл фабрика болбол 1949 онойхидо орходоо 5000 гаран пальтогой сэмбэ үлүү ехээр бүтээһэн байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхын, продукциин шанарые бүри һайжаруулхын түлөө мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэржэ байна. Российска Федерациин ба Бурят-Монголой АССРэй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаха зуураа, сэмбэ нэхэгшэд нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур хэдэн мянган метр эрхим шанартай сэмбэ нэхэхэ уялга абанхай.

Мүнөө фабрикын хүдэлмэришэд хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө, амжалтануудаа улам арбидхахын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байна.

М. Николаев.
Ц. Цыденов.

Ш. НИМБУЕВ

Октябриин туг доро*)

(ПОЭМЭ)

Багша Сталин баясан
Баруун гараа үргэнэ,
Баяр мэндэ мэдүүлэн
Баруун гараа дэбинэ.

Һайхан сагаан һахалтай,
Һаруул сэлмэг шарайтай
Абида баабайн бариһан
Арзынь абажа амсана.

Улад зондоо хүндэтэй
Угаа ехэ магтаалтай
«Төөбии хээтэйн» үгэһэн
Төөлэй абаад барина.

Хоёр үбгэд хэлсэнэ,
Шэбэр һабир гэлсэнэ.

—Төөлэй бариха гуримые,
Манай арадай заншалые,
Хаанаһаа мэдэнэ гээшэб?
Бишье мартаа шахуу гээшэб!

Манай вождиин мэдээгүй,
Манай вождиин хараагүй
Юуншье байгаагүй,
Юуншье байхагүй!

Сталин багша даруугаар,
Арад зоной ойлгохоор
Үгэ хэлэжэ эхилнэ,
Улад анхаран шагнана:

«Барандатнай баяр хүргэнэб,
Бата һайхан жаргал хүсэнэб.
Нютагаартнай ябааб,
Байдалытнай хярааб.

Ингэжэл ажаһууха хэрэгтэй,
Ингэжэл ажаллаха хэрэгтэй.

Бүхы оронойнгоо
Бүхы арадайнгаа
Имэл ажалай ашаар,
Имэл тэмсэлэй үрөөр
Үдэр бүри урганабди,
Хоног бүри хүгжэнэбди.

Урагшаа холо дабшаабди,
Коммунизмда ойртообди.

Ажаллагты, нүхэдни,
Улам зоригтойгоор,
Тэмсэгты, ханинарни,
Улам эршэтэйгээр!..»

Часай хонхо наяршаба,
Доржиин зүүдэн тарашаба.

Доржи һэреэд часыгаа
Унаштарынь түлхибэ,
Дахин зүүдээ бэдэрхээ
Унтаха гээд туршаба.

Унтажа ядаад хараба,
Зүүдээ һанаад миһэрбэ.

—Инхэдээ юундэ энеэбэш?—
гээд
Эжынь ерээд һурана.
—Баабай юундэ баярлабат?—
гээд
Басаганиинь асууна.

—Сталин багшаяа
Хаража зүүдэлээб,
Арадайнгаа баяр
Үзэжэ зүүдэлээб!

Баярлаха ёһомни,
Бахархаха хуулимни!..

19. Баяр сооһоо түрэһэн дуун

Эльгэ Доржиин эльбэнэ
Элдин һайхан үглөөгүүр.
Ирагуу гоёор жэргэнэ
Элдэб шубууд хүдөөгүүр.

Наранай алтан туяада
Бүхы юумэн таашаана.
Нарһатай хадын хаяада
Хүбэн манан сайбайна...

Хазаар мориниинь хатарна
Хадын боориин харгыгаар.
Хабархан Доржи дуулана
Ханхинама хоолойгоор.

Нэгэ тээшээ харахадань—
Нэмжээ жэгдэ таряалан.
Нүгөө тээшээ харахадань
Шугы байна, ногоорон.

Доржиин дуулан ябаһан дуун—
Баяр сооһоонь түрэһэн дуун,
Хурдан шуран далитай дуун,
Хурса сэсэн үгэтэй дуун.

Хэдэн бочко бензинтэй,
Хүдэр ута тэргэтэй
Үбгэн тэндэ ябана,
Үндын морёо сохино,

Тамхяа татан бааюулна,
Таашаан дууень шагнана,
Сээжэ сооһоо дуулана,
Сэдьхэл зүрхөө ханана.

Тракторaa байлгаад тоһолжо
Байһан эрэлхэг хүбүүдшье,
Талада малаа адуулжа
Байһан залуу басаганшье
Дууень Доржиин дэмжэнэ,
Дуулалдана өөһэдөө.

Холо һубаг татажа
Ябаһан хэдэн үбгэдшье,
Хорой посхоод һэльбэжэ
Ябаһан олон хүнүүдшье
Дууень Доржиин дэмжэнэ,
Дуулалдана өөһэдөө.

Таряан соогуур тоборюутан
Буртаг үбһэ суглуулжа,
Галстугуудаа толоруулан
Иншэ тиишээ гүйлдэжэ
Ябаһан хөөрхэн хүүгэдшье
Дуулалсана Доржитой.

Машинаа хээрэ зогсоожорхёод,
Добуухан дээрэ гарааша,
Малгайгаа гартаа барижархёод,
Харан баясан байгааша
Колхозой түрүү Тарбашье
Дуулалсана Доржитой.

Үсхэн ногоон шугышье,
Шугы соохи шубуудшье,
Ургэн һайхан талашье
Үндэр хүхэ уулашье,
Долгитогшо таряаншье
Дуулалсана Доржитой..

Хатарна, хатарна мориниинь,
Хангирна, хангирна хазаарынь,
Дуулана, дуулана эзэниинь,
Дүтэлнэ, дүтэлнэ станиинь.

Сэлмэг тэнгэриин хаяаһаа,
Сэсэгтэ добын нюрганһаа,
Һайхан наранай наанаһаа,
Полевой станай оройһоо

Улаан тугхан мүндэлнэ,
Өөдөө, өөдөө үндынэ,
Улаан туяа сасаруулан,
Доржиин сэдьхэл баясуулан.

Энэ—
Агууехэ Ленинэй туг,
Агууехэ Сталинай туг,
Агууехэ Октябриин туг,
Ажалшадай жаргалай туг!

Энэ —
Кремлиин үндэр орой дээр,
Соведүүдэй байшан дээр,
Дэлхэйн толгой — полюс дээр,
Далайн томо корабль дээр
Далбана, далбана гэрэлтэн,
Даллана, даллана ошотон!..

Омогорхон Доржи харана,
Олые, олые бодоно.

Һайхан зүүдэеэ һанана,
Һанаха бүреэ баясана.

Багша Сталин нюдэндэнь
Харагдахадал гэнэ.
Хэлэһэн үгэнь шэхэндэнь
Дуулдахадал гэнэ:

«Ажаллагты, нүхэдни,
Улам зоригтойгоор,
Тэмсэгты, ханинарни,
Улам эршэтэйгээр!..

Доржиин сэдьхэлынь хэлэнэ,
Тангариг шахаа үгэнэ:

«Ажаллахабди, багшамнай,
Улам зоригтойгоор,
Тэмсэхэбди, эсэгэмнай,
Улам эршэтэйгээр!

О, Агууехэ эсэгэмнай,
Урдаа хараха нарамнай!
Тантай хамта
Тэмсэн ябаһандаа,
Тантай хамта
Жарган ябаһандаа

Манай сэдьхэл омогтой,
Манай сэдьхэл баяртай,
Манай харгы гэрэлтэй,
Манай наһан жаргалтай!..»

* *

Һайхан даа, һайхан,
Сталинска үедэ
Ажаһууха гээшэ!

Һайхан даа, һайхан,
Советскэ Союзай
Гражданин байха гээшэ!

*) Түгэсхэл.
Эхининь манай газетын 239, 248, 255 ба 1951 оной 2, 6, 7, 9 ба 20-дохи номернуудта.

Спортсменүүдые олошоруулая

Ажалшадые физическэ хүмүүжүүлгэ угаа ехэ удхашанартай. Манай сомоной колхозуудта физическэ культурые хүгжөөхэ бүхы условинууд бии. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз өөрын электростанцитай, радиоузелтай болонхой. Айл бүхэнэйдэ Ильичын лампочка яларна, радио дуугарна. Түс колхоз жэлдээ миллион түхэриг олзо оруулна. Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхоз экономическа ба культурна талаараа нилээд хүгжэнги колхоз юм.

Һүүлэй үедэ эдэ колхозуудта нийтэ-физкультурна хүдэлмэри нилээд һайжараа. Зуу таран велосипедистнүүд, олон тоото шатаршад, номо һомоор харбаашад эдэ колхозуудта бии. Тэдэнэр спортивна элдэб мүрысөөнүүдтэ хабаадалсана.

Зүгөөр, тэдэнэй тоое бүри олошоруулха арга боломжотой аад лэ, тэрэнээ хэрэглэжэ шадаагүйбди гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Сомоной Совет энэ хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулһан байна.

Саашадаа энэ дутагдалаа түргөөр усадхахын тулада элдэб янзын спортнуудаар колхозууд хоорондын мүрысөөнүүдые үнтэргэжэ, спортивна залуу кадрнуудые улам олошоруулхабди. Сомоноймнай колхозуудта «Колхозник» гэжэ спортивна обществын коллективүүд түрүүшын үедэ түс бүридөө 30—40 хүнүүдһээ бүридэхэ юм. Саашадаа коллективүүдэймнай гэшүүдэй тоо улам олошорхо байна.

Р. Дашиев, Иволгын аймагай Гильбирын сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главнокомандалагша Ким Ир Сенэй приказ

ПХЕНЬЯН, февралиин 8. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главнокомандалагшын приказые Пхеньянай радио дамжуулба.

Приказ соонь ингэжэ хэлэгдэнэ:

«Корейскэ Арадай героическа армиин байгуулагдаһаар 3 жэл болоһоной ойе мүнөөдэр, манай Эхэ ороной нэгэдэлэй ба бэеэ дааха байдалай түлөө, арадай эрхэ сүлөөгэй түлөө Эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын дайнай шиидхэхы шатын оршон байдалда һайндэрлэжэ байнабди.

Ахадүү Хитадай һайндуратанай частьнуудтай бата бэхи холбоотой ябажа, Арадай героическа арми болбол манай эхэ оронoй эртэ урдын столица Пхеньян городые, оронoй хойто талын бүхы территориие дайсанай саг зуурын эзэмдэлгэһээ сүлөөлһэн ба дайсание 38-дахи параллельһээ урагшань намнаһан байна.

Сухарижа ябаа дайсачие мүрдэн, тэрэние бүһэлжэ усадхан, Арадай армиин частьнууд ба Хитадай һайндуратан республикын столица Сеул, Инчон, Сувонь, Воньчжу, Хэнсоние, мүн оронoй урда талын ондоо олон городууд, тосхонуудые сүлөөлөөд, дайшалхы амжалтануудаа арбидхажа, шэрүүн шанга байлдаанууды хэжэ үргэлжэлһөөр. Манай зориг түгэлдэр, хүндэтэ партизанууд ба партизанкануудай нэгэдэмэл ехэ отрядууд дайсанай тылдэ гүнзэгыгөөр нэбтэрэн ороод, партизанска дайнай дүлые улам ехээр бадаруулна, дайсанай штабуудта добтолно, тэрэнэй коммуникацинуудые, хэлхеэ холбооe таһална, сэрэгэй складуудта добтолно, диилдэжэ байгаа дайсанай байдалые улам хэсүү бэрхэтэй болгоно.

Эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын дайнай хэдэн һарын турша дотор хатуу шэрүүн байлдаануудые хэһэнэй ашаар, бидэнэр ехэ илалта туйлаабди. Энэ илалтамнай Корееэ сүлөөлхэ һуури табиһан ба американска империализмын һула доройе элирүүлһэн, мүн Дальна Восток тушаа американска агрессивнэ түсэбүүдтэ ехэ сохилто хэһэн байна. Түс илалта хадаа агрессивнэ империалистнуудай хоорондохи, американска империализмын дотоодын эб эе таһаралгые хурсадхаһан ба империализмда эсэргүү, сүлөөрэлгын түлөө тэмсэхэдэнь Азиин дарлагдаһан арадуудые зоригжуулһан байна. Корейскэ Арадай арми болбол американска империализмын агрессиһээ эхэ ороноо ба арадаа абархын түлөө сүлөөлэлгын нангин дайнда хэмжээлэшэгүй ехэ эрэлхэг зориг, патриотизм, баатаршалга гаргаа, өөрынгөө хүсэ шадалые бүхы дэлхэйн үмэнэ харуулаа.

Өөрынгөө нангин ба һайн һайхан үүргээр зоригжоһон манай боецууд, командирнууд шэрүүн шанга байлдаануудта дайшалхы шадабари ба сэрэгэй искусство харуулаа, хатуу бата жаяг заршамтай ба эмхитэй байһанаа харуулаа.

Онсо габьяануудые бэелүүлһэнэйнь түлөө Арадай армиин олон тоото офицернүүдтэ ба солдадуудта Арадай-демократическа республикын Геройн нэрэзэргэ олгогдоһон, олон хүн орденуудаар ба медальнуудаар шагнагдаһан байна.

Сухарилгын хүшэр хүндэ үеые дабажа гараһан манай Арадай арми ургажа ба хатуужажа, зэбсэгтэ ехэ хүсэн болоо.

Манай фронт дээрэхи байлдаануудта ахадүү Хитадай һайндуратанай частьнуудай хабаадалгань дайнай ябасые манай туһада ехээр хубилгаһан байна. Арадай армиин ба Хитадай һайндуратанай частьнуудай хамтадаа хэһэн гурбан операцинуудаар дайсанай 60 мянган солдадууд ба офицернүүд, дайсанай олон тоото сэрэгэй техника үгы хэгдэһэн байна.

Кореиһээ тонилхо дурагүй американска агрессорнүүд бүһэлэгдэхэ ба бүрин үгы хэгдэхэ. Американска алууршадаар саг зуура эзэлэгдэһэн районуудта манай инаг эсэгэнэр ба эхэнүүд, ахадүүнэр ба эгэшэ дүүнэр, һамгад ба үхибүүд зэрлиг муухайгаар зобоогдоно, алагдана. Американска дээрмэшэдэй гарнуудынь корейскэ арадай шуһаар будагдаа. Американска дээрмэшэдэй зэрлиг аашануудые бидэ мартахагүйбди, манай арадта гашуудал ба зоболон ушарүүлһанайнь түлөө тэдээнһээ үһөөгөө абахабди. Илалта туйлаха бүхы юумэн манайда бии. Арадай арми бүгэдэарадай дура инаглалаар ба дэмжэлгээр хүреэлэгдэнхэй. Арадай армиин ба корейскэ арадай хоорондохи мяха шуһанай холбоон үдэр бүри бэхижэнэ. Түргөөр илахыемнай хүсэдэг манай бүхы арад өөрынгөө армида али болохо аргаар туһална.

Манай армиин моральна байдалынь дайсанай сэрэгүүдэй моральна байдалһаа хэмжээлэшэгүй дээшээ байна. Юунэй түлөө дайлалдажа байһанаа манай офицернүүд ба солдадууд мэдэнэ, хэрэгэйнгээ үнэн зүб байһанда этигэнэ. Манай арадта эсэргүү агрессивнэ дай хэжэ, гэмтэ аашануудые гаргажа байгаа американска агрессивнэ сэрэгүүдэй солдадууд ба офицернүүдэй моральна байдалынь тон доодо хэмжээндэ байна, тэдэнэр үдэр бүри улам ехээр забхайран муудана.

Үнэн зүб энэ дайндаа бидэнэр гансаараа бэшэбди. Агууехэ Советскэ Союзай ба Хитадай арадууд бидэндэ угаа ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Арадай демократиин оронуудай арадууд бидэниие дэмжэнэ. Бүхы дэлхэйн үнэн бодолто хүнүүд манай тэмсэлые һайшаана. Дээрэ дурсагдаһан бүхы условинууд хадаа эсэсэй илалтые манай туйлаха тухайда хэлэнэ.

Нүхэд боецууд, командирнууд ба политхүдэлмэрилэгшэд! Нүхэд партизанууд ба партизанканууд! Эсэгэ ороноо сүлөөлэлтын агууехэ дайнда манай илаха, мүн дайсанаа бүримүһэн усадхаха ба намнаха саг ойротоо. Гэбэшье, илалта өөрөө ерэхэгүй, тэрэниие хатуу шанга тэмсэлгүйгөөр туйлажа шадагдахагүй байна.

Сохюулһан дайсан галзуугаар эсэргүүсэнэ. Дайсан янза бүриин арга мэхэнүүдые хэрэглэнэ. Тиимэһээ бидэнэр илалта туйлаад һанаагаа амарха ёһогүйбди. Бидэнэр революционно һэрэмжэеэ улам үргэхэ, дайсание хайрагамгүйгөөр ба улам шангаар сохихо ёһотойбди.

Корейскэ Арадай героическа армиин 3 жэлэй ойн үдэр таанадые амаршалан, баяр хүргэнэб. Эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын агууехэ дайнда бүрин илалта туйлаха зорилгоор захирхамни:

1. Арадай армиин боецууд ба бага командирнууд сэрэгэй техникые гүйсэд шудалан хэрэглэхэ, дайшалхы һуралсалаа һайжаруулха, ахалагша командирнуудай захиралтануудые саг соонь, зүбөөр бэелүүлхэ, сэрэгэй устав сахиха, эмхидэл ба дайшалхы зоригоо улам үргэхэ ёһотой.

2. Командирнууд ба политхүдэлмэрилэгшэд командалгын искусствые гүйсэд шудалан хэрэглэхэ, элдэб түрэлэй сэрэгүүдэй харилсалгые һайнаар эмхидхэхэ, армиин нюдэн ба шэхэн—разведкые бүхы талаарнь һайжаруулха ба хүгжөөхэ, штабуудай хүдэлмэриие нарин һайнаар эмхидхэхэ, гвардейскэ частьнуудай дүй дүршэлые үргэнөөр ба шадабаритайгаар хэрэглэхэ, манай сэрэгүүдэй революционно зоригые улам үргэхэ ёһотой.

3. Арадай армиин командирнууд ба боецууд ахадүү Хитадай һайндуратанай частьнуудтай нигта холбоо тогтоохо ба улам хүгжөөхэ, хоорондоо информаци абалсаха, байлдаануудта эрэлхэг зориг ба баатаршалга улам ехээр гаргаха ёһотой.

4. Тылэй хүдэлмэрилэгшэд фронтые зэбсэгээр, һомо хэрэгсэлнүүдээр ба дайшалхы техникээр хаһа соонь хангаха, дайшалхы техникые дайсанай самолёдуудай добтолгоһоо хамгаалха, трофейнүүдэй тоо бүридхэлые гуримтай болгохо ба тэдэниие ашаглаха, гэмтээгдэһэн дайшалхы техникые түргөөр заһабарилха ба һэльбэн бодхоохо ёһотой.

5. Партизанууд ба партизанканууд добтолжо ябаа Арадай армида, Хитадай һайндуратанай частьнуудта бүхы хэмжээгээр туһалха, дайсанай штабуудые усадхаха, дайсанай коммуникацинууд ба хэлхеэ холбооe таһалха, дайсанай тылые улам задагай болгохо ёһотой.

6. Манай Арадай героическа армиин туйлаһан ехэ илалтануудай хүндэлэлдэ, корейскэ Арадай армиин байгуулагдаһаар 3 жэлэй ойн үдэртэ зорюулан, мүнөө үдэшын 8 часта манай эхэ оронoй столица Сеулда ба Пхеньянда 120 ехэ буугаар 20 дахин буудажа, салют хэхэ.

Корейскэ Арадай армиин Главнокомандалагша КИМ ИР СЕН.
Пхеньян город.
1951 оной февралиин 8».

Корейскэ Арадай армиин 3 жэлэй ойн хүндэлэлдэ баярай заседани болобо

ПХЕНЬЯН, февралиин 9. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин 3 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани Пхеньянда болоо.

Корейскэ Арадай армиин 3 жэлэй ой тухай элидхэлые Пак Хен Ен хэбэ.

Пак Хен Енэй элидхэлынь нэрьемэ альгаташалгаар ба «Корейскэ Арадай армида алдар соло!» гэһэн хашхаралдаагаар олон удаа угтагдаа.

Хитадай һайндуратанай частьнуудай үмэнэһөө Ван Цзян амаршалгын үгэ хэлэбэ. Тэрэ болбол Арадай армиие ба Ким Ир Сениие амаршалһан байна. Корейскэ Арадай арми ба Хитадай һайндуратан американска интервентнүүдые бута сохихо гэжэ Ван Цзян мэдүүлбэ.

Ким Ир Сен „Гурэнэй Тугай“ орденоор шагнагдаа

ПХЕНЬЯН, февралиин 7. (ТАСС) Арадай армиие байгуулха ба бэхижүүлхэ, мүн американска империалистическэ агрессорнүүдые ба лисынмановска урбагшадай бүлэгые бута сохихын тула оронoй бүхы хүсэнүүдые гулидхаха хэрэгтэ корейскэ арадай үмэнэ онсо габьяануудые бэелүүлһэнэй түлөө, тэрэшэлэн Эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын дайнда түгэс илалта туйлалгада туһалха сэрэгэй амжалтануудай түлөө Корейскэ арадай-демократическа республикын арадай Верховно Суглаанай Президиум Арадай армиин Главнокомандалагша Ким Ир Сениие «Гурэнэй Тугай» нэгэдэхи шатын орденоор шагнаба.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, февралиин 9. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани февралиин 9-дэ ингэжэ мэдээсэбэ:

Инчонско шэглэлдэ Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратанай частьнуудтай хамтадаа ябажа, дайсанай контратакануудые гэдэргэнь сохиһон ба тэрээндэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулһан байна. Трофейнүүд абтаа.

Үнгэрһэн неделидэ Арадай армиин зенитнэ частьнууд Сеулай ба Сувониин райондо дайсанай 12 самолёдые буудажа унагаагаа.

Европодохи американска сэрэгүүдһээ олоороо зугадана

БЕРН, февралиин 8. (ТАСС). «Уврие сюр буа э дю батиман» газетэ (Лозаннада гарадаг) статья толилоо. Европодо байгаа частьнуудһаа американска 15 мянган солдадууд зугадан, гражданска нюурнууд болоод Францида ба Германида байна гэжэ мэдээсэнэ.

Зугадаһан американска солдадуудые олохо зорилгоор ФБР-гэй (американска разведкын) инспекторнүүд англиискаар хэлэдэг хүн бүхэниие мүнөө Франци ба Германи дотор мүрдэнэ гэжэ газетэ заана.

СПОРТ

Һунгалтануудай хүнд... спортивна мүрысөөнүүд ...

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй, физ... ра ба спортын хэрэгүүдые ... Бүхэсоюзна комитедэй шиі... рийн ёһоор ВЛКСМ-эй обк... лон физкультура ба спорты... публиканска комитет союз... тономно республиканууудай ... но Соведүүдтэ һунгаха һу... нуудта зорюулһан нийтын ... сөөнүүдые февралиин 10—11 ... гэргэжэ байна.

Мүнөөдэр манай респу... городуудаар ба тосхонууда... нашадай нийтэ мүрысөөнүүд... жо, тэдэнэр эстафетэдэ хаб... саба. Мүн бүхы катогууд ... конькигаар урилдагшадай ... мүрысөөнүүд болоожо байна.

Мүрысөөндэ илаһан кол... вүүд физкультура ба спорт... магай комитедүүдэй дип... даар шагнагдаха юм. Мүн ... митедүүдэй грамотануудаар ... сөөнүүдтэ олон хүнүүдые ... дуулһан, урилдаануудта те... кэ эрхим дүнгүүдые харуул... манданууд шагнагдаха. ВЛК... обкомой, физкультура ба с... республиканска комитед... жуулгын призүүдээр эрх... гүүдые туйлаһан аймагууд ... спортивна обществонууд ... даха байна.

Медигүүдэй зона... мүрысөөн

Дальнавосточно зоны... гэжэ һайндуранай спорти... шествын конькишадай ... һаяхан Улан-Удэдэ болобо. ... дэ Хабаровск, Красноярс... Улан-Удэ городуудай коман... хабаадалсаа. Мүрысөөнэй ... шуурган хүйтэншье байгаа ... хүн зон олоороо суглараа.

Басагад, хүбүүд, эхэнэрнү... эрэшүүл 2 удэрэй турша с... 1000, 1500, 3000 ба 5000 ... дистанцинуудта конькигаар... даһан байна.

Түрүүшын 500 метрын д... цида Улан-Удын ба Хабар... түлөөлэгшэдэй дунда хатуу ... тулалдаан болоо. Эрэшүүдэй... даһан һүүлэй 5000 метрын ... танцида хабаровскынхидай ... хэды очко үлүүтэй ба... һаан, Заикин (Улан-Удэ), ... ков (Хабаровск) хоёр ко... түрүү зэргые шиидхэхэ зэрг... лоод байба. Түрүүшын 5... Заикин гэзгдээд ябатараа, ... дэ 18 секундаар түрүүлжэ ... Тиигэжэ, Улан-Удын команд... дэхи һуури эзэлбэ.

Заикин, Макаров, Бел... (Улан-Удэ), Стельмах (Хаб... гэгшэд техническэ һайн жа... руулжа, Дальнавосточно ... «Медик» гэжэ спортивна о... вын чемпионуудай нэрэзэргэ... абаба. Мүн эдэ мүрысө... Улан-Удын конькишад ре... канска 9 шэнэ рекорд, тэрэ... Заикин —3, Макаров —3, ... цева —2 рекорд тогтоогоо.

Мүрысөөндэ хабаада... дүүргэлтын парад каток д... ложо, Улан-Удын командада... та, «Мүнгэн кубок», дамж... шан барюулагдаба. Спорто... Заикин, Росляков, Орлов, ... мах, Страхова, Белых, Са... болон бусад хамта 12 хүн... мотануудаар ба үнэтэ бэлэ... шагнагдаа.

Л. Боб...

Мүрысөөнһөө буса...

Сибириин ба Забайкалиин ... институудуудай студентнэрэй ... ба конькигаар зональна мүр... дэ хабаадалсаһан Доржи Б... вай нэрэмжэтэ пединститута... дентнэр-санашад Омск городһ... хан бусаба. Мүрысөөн фев... 1-4-нэй үдэрнүүдтэ болоо. Энэ... сөөндэ Омско, Красноярска, ... сибирскэ, Улан-Удын педи... дууд ба Ишимскэ, Куйбы... багшанарай институудай ... дентнэр хабаадалсаа.

Түрүүшын үдэр эрэшүүлэй ... 10 километрын, эхэнэрнүүдэй ... 3 километрын эстафетэ б... улан-удынхид 1-дэхи һуури ... һэн байна. Удаадахи үдэрн... эрэшүүлэй 18 ба 30 килом... эхэнэрнүүдэй 10 ба 5 кило... мүрысөөн болоожо. Ан... (Улан-Удэ) 1-дэхи һуури ... Качина (Улан-Удэ) 3-дахи ... эзэлээ. Манай студентнэр бү... мандаараа 2-дохи һуури эзэ...

Ц. Номо...

Харюусалгата ре...
Б. А. ОЧИ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и ... мышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03529. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж ...